

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sambăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrația tipografiei archidiecezane Sibiului, strada Măceșilor 47
Correspondențele sunt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măceșilor Nr. 43.
Epistole nefrancațate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rândul cu literă gromond — și timbru de 30 cr. pentru
de care publicare.

Adresa lui Kossuth.

Presa maghiară s'a ocupat mai puțin de cât se aștepta, după introducerea cea bombastică a diarului „Egyetértés”, cu „fenomenul sublim”, înscenat de reprezentanța comitatului pestan.

Trebuie că din vre-o parte a venit un duș de apă rece pe capetele aprinse de zel prea mare în chestiune de fantasterie politică. Altmintre organele soviniștilor ar fi tras coplopete cele mari ale dragostei „națiunii” către Kossuth, cel puțin trei zile, în anumite sorocae.

Dacă presupunerea noastră ar nimeri adevărul, am fi foarte veseli, pentru că ar fi dovadă că, destrăbălarea, când vrea să esundeze, se poticesce de puteri, cari o sciu reduce în alvia ordinii.

Am dori ca paterile aceste să fie și mai departe lucrătoare și să pună stavilă jgînirii sentimentelor, cari sunt una și aceeași cu adevărata loialitate.

Din cauza presupunerii acesteia, ne mărginim dar și noi în comentarea „fenomenului sublim” al reprezentanții comitatului pestan.

Incidentul, cu toate acestea, rămâne un incident regretabil în analele patriei. El ne a ridicat colțul vclului și ne a descoperit inimile acelor, ce pretind a fi numai ei adevărații patrioți în țeara întregă. El ne spune apriat, și aceasta este dureros pentru ori ce om de bine, că sînt oameni în Ungaria, cari transecțiunea dela 1867, vor să o exploateze, încet cu încetul, ca toți loialii din anii 1845 și 1849, față cu tronul, să „devină” cu timpul iloiali, dacă nu mai mult, față cu statul unguresc.

„Profunzii diplomați” și „bărbați de stat,” cari lucră, de esemplu, la dărîmarea monumentului generalului Hentzi din Buda și la toate reminiscențele de natura aceasta, se vede

că nu vor prin transecțiunea pacea și buna înțelegere, ci recucerirea. Noi însă dîcem că aceasta din urmă, mai cu samă în țîna de astăzi, e mai mult de cât netact politic. Aceia vîd paul în ochii altora, dar bărna într'ai lor o trec cu vederea!

Nu bagă de seamă c_a prin procedura lor provoacă sminteală. Și apoi scriitura țîce: „Vai lumii de sminteală, dar mai vai de acela, prin care vine sminteala.”

Revista politică.

Sibiui, in 8 Noevbre.

Delegațiunile și au terminat lucrările eri cu cerimonile îndatinate. Suma totală votată de delegațiuni pentru armată și pentru milițiile teritoriale (honveji și landwehr) pe anul viitor face 136,800,000 fl. în sumă rotundă. Delegațiunea ungurească s'a purtat și de astădată ca valeresce și a votat tot ce i s'a cerut. Cea austriacă a mai rebatut 100,000 fl., dar în ședința plenară ultimă, din 18 Noevbre, s'a învîit și ea a lăsa și 100,000 fl., și pentru concordanța ambelor delegațiuni.

În casa deputaților Ungariei s'a deabătut în țîlele aceste proiectul pentru calificațiunea a funcționarilor statului. În decursul dezbaterilor deput. Steinaecker a pretins ca funcționarii să mai scie, pe lângă limba statului, și una din limbile obicnuite în țeară. Ministrul prezident țîce, că propunerea lui Steinaecker e păgubitoare și de prios și că ar învaloa cestiunea naționalităților; de altmintre ce propune dep. Steinaecker se înțelege de sine. Desbaterile mai însemnătă a provocat calificațiunea vice-comiților, solgăbirerilor și notarilor comitatensi, dela cari, după legarea cea nouă se cere, pe lângă anumite escepțiuni, diploma de advocatură, sau diploma de doctor în drepturi, sau esamênul din dreptul public. Mocsary a susți-

nut c_a dispozițiunea aceasta modifică elementele sistemii municipale, ceea ce ministrul president combatte, arătînd că impregiurările de acum cer altă calificațiune ca înainte de 1848.

Din Bosnia se serie c_a insurgenții ear au început a fi mai activi. O părăche de cai, dărăuți de Maj. Sa. Imper. și regele Francisc Iosieg principelui Muntenegrului, dă privilegii diarului, „Glas Crnogorca”, a arată bunele raporturi dintre Austro-Ungaria și Muntenegru, cu toate atacurile „presei jidovesce din Viena și Budapesta.”

Ministrul de esterne rusesc s'a dus la Varzin. țîarele presupun, că întălnirea lui Giers cu Bismarț va apropia imperiul țărului de monarchiile aliate.

„Correspondența politică dalla Romania” spune că „Gazetta d'Italia”, reproducînd o notîță din un țîar francez, a scris, că regele Italiei a învitat pe regele României la o întălnire, care va avê loc în Turin. „Cor. p. d. Rom.” spune, după „G. d. Ital.,” că invitarea nu s'a făcut din partea regelui Italiei, ci suveranul României a esprimat dorința de a avê o convorbire cu regele Italiei. Până acum, a lunge țîarul italian, nu s'a ficsat timpul și locul de întălnire. „Corr. p. d. Rom.” aplaudează ideea, dar motivează c_a acum o întălnire de felul acesta nu poate avê loc.

Patriarhia constantinopolitană și biserica României.

Impotența patriarhilor din Constantinople e mai veche decăt căderea Constantinoplei în mâine Musulmanilor. De cînd au început a se conforma jocurile de intrigi ale curții bizantine, patriarhii sînt jeloși mai mult de gloria esternă decăt de binele bisericeii și se îngressesc mai mult de ași asigura o domnie ca cea din Roma asupra creștînității resăritene. Redusă foarte puterea lor în timpul

sultanilor celor puternici din Constantinople, patriarhii îngrigeau mai cu seamă, cum să fanariseze lumea și cum să adune bani. Spre sfêrșitul acest din urmă căutătu felurite isvoare chiar și cu vătămarea autonomiei organelor și corporațiunilor subordonate. Așa au făcut cu metropoliții din ambele țeri, care constituie astăzi România, lăundule până și dreptul de a sănti mirul, un drept, care nu metropoliții și încă metropoliții exarchi, dar fie care episcop îl are în biserica ortodoxă orientală.

În primăvara anului acestuia metropolitul din Bucuresci și-a esercitat dreptul său săntînd el însuși mirul.

Patriarcul constantinopolitan se supără pe „inobedița” aceasta, poate că nu atât pentru vătămarea dreptului, cât pentru absența țîcelor de mil de galbini, cari călătoriau în tot anul din pungile clerului român în lățile din Fanar. Supărărei sale dă patriarcul espresione printr-o mustrare, care, asupra omului serios și cunoscător de organismul bisericeii orientale, face o impresione tragicomică

Dep. Cogălniceanu în camera României însă a găsit și partea practică a cestiunii dăndu-i în ședința dela 30 Octovmre a. c. espresione printr-o interpelațiune.

Reproducem mai întăiu musturarea patriarhală și apoi interpelațiunea, ca o părăctică înteprețitoare, poate la o parte momentuoasă a istoriei bisericeii orientale, ceare se se desășureze într'un viitor, nu tocmai depărtat.

Aici scrisoarea patriarhului:

Ioachim,

prin mila tui Dumnezeu, Archiepiscop Constantinopolului, Novei Rome, și Patriarh ecumenic.

Prea sînte Metropolit al Ungro-Vlachiei, Prea Cînstite și Exarch al Plaiurilor și locțiitor al Cesariei și Capadochiei, și ceilalți Venerabili Archierei din România de Dumnezeu păzită, frații noștrii iubiți, întru sfântul Duh și conclucrători ai smereniei

FOIȚA.

Exposițiunea agricolă industrială din România, județul Argeș, 1882.

(încheiere.)

Animale domestice. Vitele domestice, ce sosiră țîlele acesteia la expozițiune, ridicară onoarea contestată a județului. Sînt în județ mulți crescători de vite, dar nu înțelegem pentru ce din atăția inși au avut prea puțîni esponenți; vitele de munte, sînt bune, de muncă și de lapte, la cîmp însă cele pentru îngrașat ca vite de soi, atît pentru muncă, cum și de lapte, am vîdut că au d. Mucenici Dinescu din Corbeni și d. Nan Giorgiu din Mușetesci.

Vitele aduse la expozițiune sînt mai cu seamă o corcitură de rasa Sărbă și Ungurească, sînt în general musculoase și au o statură mijlocie.

Brdnăturile, Uleiurile, lipisră cu totul. Acest golo ne motivat ne-a surprins mult. Amendouă aceste articole

se găsece pretîndinea în județ și nu rêu preparate. Ne mirăm cum s'a negrijat reprezentarea a donă ramure din industria casnică a sateanului.

Bdntură. Vinul în județul Argeși n'are până acum o reputățiune stabilită; și de sînt vii în multe localități, dar n'am vîdut espus producțiunea cală, ci vinurii din alte localități, dar preparate de neguțitorii de aci din oraș și căți va viticultorii tot din localitate, cari au vii sub dealul Piteșilor.

Siropurile de tot felul, bdnturi spiritoase bine preparate, fuseră destule în expozițiune.

Țuca românească, această bdntură renumită în străintătate, a fost bine reprezentată. De un gust aromatic-zăhăros, bine îngrijită, s'a găsit țuca d. A. Grunau proprietariu din comuna Velsănesci pl. Argeș, producțiune din ogrădile sale.

Nu mai puțin putem țîce și de țuca

Rachiul sau țuca națională a început a fi lovită și combatută pretîndinea de basamacl jidovesce, de

otrava, care a ucis moralmente și pe toate căile pe țărani din Moldova.

Pentru a încuragia cultura prunilor, guvernul a desfințat taxa pusă asupra producțiunii.

Economia căsei. În economia casei a escelat cu deosebire dna E. Brătianu, care a espus o serie completă de conserve, apoi semînțe preparate indigene și streine, compoturi, bulionuri, produse leguminoase, oleaginoase, tincturii, liqueruri de masă etc., pe care le-a însoțit cu o prețioasă broșură, în care arată cu o deosebită competentă țuca fiecărei plante din cele espuse și pe care broșura avu bună-tatea de a împărți gratis tuturor vizitatorilor.

Cunoscințele solide ale d-nei E. Brătianu în ramura economiei casnice, face multă onoare și bunăvoința de a face gratuit cunoscutetur, esperințele sale în cea ramură, îi crează cea mai frumoasă reputățiune.

De și nu cunoscesc personal pe d-na E. Brătian, dar se ne permită a o felicita în numele jirului expozițiunii.

Grădînăria. Cea mai mare parte din esponeți sînt streini, dar în calitatea producțiunii espune nu fură mult întrecuți Români. Pomicultura fu reprezentată de Români și relativ vorbind, nu tocmai slab, D. d. Lerescu, Locot. Chicoș espuseră mai multe specii de poame indigene și exotice din grădînile d-lor de pomicultură.

Legumi și verdețuri diferite. Destul de bine fură reprezentate rădăcinile alimentare: morcovi și cartofi de felurite specii; sfele de zăhar de o mărime surprîndătoare, guli asemenea etc. Întra esponeți fusesi și grădina scoalei din Mușetesci, Daniel Sterescu cu sfecele lui uriașe, este, afară de grădînării streini din localitate.

Sculptura în lemn. Un alt preot Român dotat cu un adevărat talent în ramura sculpturii în lemn, este preotul Rîdea Dobrescu.

A espus neșce icone și o cruce sculptate cu o fineță și precisiune admirabilă. Am admirat aptitudinea, dar mai mult stăruința și paciența sa. Câte talente strălucite nu vor fi lăngedînd în coliba sateanului nostru! Cine

noastre, harul și pacea dela Dumnezeu să fie cu voi!

Din cele publicate în gazete, cu destulă durere și mâhnire ne-am informat la timp oportun că Sfântia-Vă, în ziua de 25 Martie, anul curent, în sânta biserică metropolitană din București, ați procedat la severă și sântă firea sântului Mir, în deplina neștiință a canonicilor voastre autorități spirituale, adecă a Preasfântului nostru Tron patriarhicesc, apostolicesc și eumenic și în contra regulii în vigoare din vechine în această religie, și astfel, în loc de păzitor, precum trebuie se fiți, ai regulii păstrate în biserică, ați oferit în persoanele voastre un tip de nereglurate, care și atrage mustrarea merită. Fiind-că de toți se măturăsească că regula este un lucru foarte salutar și din cele mai necesari și universale, și în lume nimic nu este vrednic de a se conserva fără regulă și fără prevedere, din cauză, că nu poate trăi un astfel de lucru, după vechia disă. Căci cele eșite din regula lor obiceșnice a se duce pe viitor într'un mod răd și nereglat și a năunai fi stabila, ca unele ce au perdit condițiunile inerente la starea lor și cari sânt trase cān aici, când acolo, în mod desordonat și opus. De aceea și vasul ale poruncese Corinthienilor dăcând; „toate să se facă cu buna cuvință și după regulă, care trebuie conservată în toate, mai vortos este necesară a se păstra neapără în cele duhovnicești. Deci și Sfântia-Vă n'ar trebui nici să tolerați să se audă pomendin-se nereglurate în diecesele Voastre, precum se o realizați. Voi căcând o regulă stabilită după un obicei bisericesc foarte vechiu: căci după glasul proorocului „Duchul cel Sânt v'a pus și pe voi păzitori“ în casa lui Israel și în casa lui Iuda, ca să fiți Voi mai înainte de tot, după porunca apostolicesă, și și exemplu în toate”. Păstoriți, tipe ferictul Petru, turma lui Dumneđen dntre Voi... făcându-Vă tipul turmei. Conform acestora și divinul Pavel, acolo unde învăț cum trebuie să fie un episcop, poruncese:

„Feresce-te de dorințele de inovațiuni, scind că produc certe.“ Toate aceste fiind nesece indențiar și XXXIV canon Apostolicesc prescriind formal: „Episcopii fiesce-cărui neam să cuvina cunoesce pe cel întâu între denși și a-l scoti pe el ca cap și a nu face nimic de prisos fără părerea lui“ trebuia și Sfântia-Vă să se conforme cu aceste porunci prescise întru sântul Duch, și nu, pornind din dorința de inovațiune, dorința, de care din copilarie ați fost învățați să vă feriți, să cutezați să vă abateți dela

un obicei, care este în vigoare de seculi îndelungați, acel adecă de a lua Archiereii deosebitelor localități Sântul Mir dela Prea sântul nostru Tron Patriarhicesc, Apostolicesc și Eumenic, sub a cărnă jurisdicțiune cei 630 sfinți părioți, cari au constituit al IV-lea sânt Sinod Eumenic din Caledonia în Bitinia, au rănduit să fie supuși: „Episcopii din provinciile Pontului, Asiei și Traciei precum și Episcopii provinciilor mai sus dișe (aslați) între barbari.”

Aceste fiind ast-fel și noi ascultând glasul Apostolicesc, care poruncese: Veghiați asupra casei St. Duch V'a pus pe voi Episcopi, ca să pastoriți biserică lui Dumnezeu, pe care a construit-o cu sângele său propriu, ne-am îndurat să trecem cu vederea îndrăneștea faptă sverșită în țeară-ve peste ori ce dorință, faptă contrară din vechine în regiunea voastră, și am hotărât atât despre acest lucru, cât despre oare-care alte zvoane, precum este acel despre stropirea și turnarea pe cap în loc. de sf. botez, despre îngroparea bisericescă a sinucioșilor, despre calendarul Gregorian, despre demnitatea Patriarhicesă și mai ale asemenea, am hotărât dăc, întru cât privește sfințirea mirului, faptul fiind deja cunoscut, să scriem sfinției Voastre, mustrându-vă ca unii care v'ați făcut în urma voastră tip nu de ascultare și de supuner legală ci din contră, peste poruncile epostolicesc, exemplu de nereglutate și de nesupunere; dar în privința celorlalte considerându-le încă neseceșime svoane, să vă invităm în ne dați informațiuni lămurite despre varietatea lor sau nu Așteptăm dar răspunsul vostru asupra acestui punct.

Harul și mila lui Dumnezeu să fie cu Voi.
Iulie 10, anul 1882.

(Semnat) Ioachim.

Episcop de Constantinopol, frate iubit în Hristos.

Urmează scālțurile a 11 episcopii orientali. După acest atest de sărăcie spirituală eată și interpelețua:

D. M. Cogălniceanu Dlor, biserică noastră „ab antiquo“ era independentă însă era frasa aceasta în toate hotărâri atāt în cele bisericice, cât și în cele politicesc; păstrându-se unitatea dogmelor cu biserică cea mare din Constantinopol“, și se mai dișea aceasta: că după ce Corpurile legiuitoare alegeau pe mitropoliții și episcopii, și ceară învoarea și a patriarchului dela Constantinopol. Această frasă a dat loc la diterite interpelări și la aspirațiuni de egemonia. De exemplu, vă aduceți aminte cei mai bețrāni de vestita scrisoare a patriarchului eumenic în timpul principelui Cuza, și de răspun-

sul demn românesc dat de acest domnitor, care a pus la locul său pentru multă vreme pe acest patriarch, dacă iți este permis să diș acest cuvânt puțin reverențios pentru persoana s'a.

Odată cu declararea independenței noastre, dela sine devine și biserică noastră independentă, încă mai independentă decât mai înainte, și aceasta s'a întâimplat și cu biserică serbă și cu biserică muntenegreană și mai înainte și cu biserică greacă. În vreme ce patriarchul recunoesce independența absolută a biserică muntenegre, patriarchul se scotese în drept să adreseze o scrisoare plină de mustrări Mitropolitului Primat al României, întințându-și pretensiunile până a ne opri pe noi de a ne face sântul mir trebuitor pentru botezarea copiilor noștri în religiuăa creștină. Scrisoarea aceea este de notorietate publică și cuvântul făcut de I. P. S. S. Mitropolitului Primat la deschiderea Sinodului a luat publicitate și este cunoscut de toată lumea. Patriarchul de Constantinopol în principiu nu se arată împotrivorul de a recunoesce independența biserică noastre dar profinde, că formula nu s'au făcut cum s'au făcut de guvernele serb, grec, și muntenegrean, așa am luat eu cunoesciță.

Ei bine, eu scotese, că precum mai înainte, în toate afacerile biserică noastre Corpurile legiuitoare și cu guvernul, suveranitatea națională au avut dreptul și datorica de a se amestece, de a diș cuvântul lor, scotese ca și aceasta afacere trebuie să fie hotărâtă întrun mod definitiv absolut și legal, prin o lege; căci domnul ministru scie foarte bine că chiar Sinodul, dacă ar diș cuvântul său precum a și diș de mai multe ori, încă acel cuvânt al său, ca se alba caracter legislativ trebuie se vie la Camere. Nu putem noi să lăsăm, că aceasta cesteșne se se sfărșască numai între Sinodul nostru și patriarchia. Sinodul nostru este compus de archierei, cari ori cum au o deferență cătră acel scaun care reprezintă o biserică antică, dar noi, oameni mai de lume, oameni mai al seculului, putem să vorbim întrun chip mai liberal, mai independent, și de aceea iți permit a interpela pe d. ministru, dacă nu scotese, cum că ministrul competent se vină cu un proiect de lege, unde Corpurile legiuitoare să hotărască în mod definitiv ruperea definitivă, absolută a biserică noastre de cătră obedița aparentă sau imaginară a scaunului eumenic din Constantinopol.

Dlor, nu trebuie să ne facem ilușuni, legăturile, pe cari le avem în biserică eumenică jenează foarte mult în bunățășirile ce trebuie să facem nu în

privința dogmelor, dar în privința disciplinei și a progresului biserică noastre; și dacă nu vor interveni pute- rile constituite spre a reforma abuzurile, cari s'au străcurat în disciplină în practică și în deprinderile, mai ales ale unei părți a clerului nostru, se vor găsi poate alții în alt loc, cari vor cere acele reforme și cari poate vor mijloci pe o cale, care nu va conveni la mulți.

Eu spun, cumcă noi trebuie să rupem legăturile noastre cu obedița patriarchală, ce ni se cere din Constantinopol, pentrucă de acolo nu ne vino lumină, și nu se poate să ne mai vină acolo decât împedcări la întroducerea reformelor, de cari avem nevoie în biserică noastră.

D. președ. al consil. I. Brătianu: Dlor, Eucred, că este bine se lăsăm se vorbească atâtă Sinodul; și se fie încredințat onor. D. Cogălniceanu și cred că este încredințat, că clerul nostru este în privința drepturilor noastre, cum a fost totdeauna, foarte na (aplaude). Eu cred cum că mai multă autoritate va ave chiar faptul Camerei, când mai atâtă se vor fi pronunțat capii biserică. Cât pentru independența Dlor, noi avem independență; și onor. D. Cogălniceanu, cred, că nu a voit să dișă decă ca se o regulăm; căci independența absolută o avem. Dacă sânt oare-cari pretenșiuni, aceasta este alt ceva; am vădături suverani, cari de secolii întregi perderă nesece firi depărțate, și cu toate acestea continuă a se intitulă suveranii acelor țeri. Noi mănținem principiul unității dogmelor, dar în cola sntem independenți; și dacă nu s'a făcut pentru biserică noastră ceea ce trebuia să se facă, pentru ca să i dăm toate mijloacele, ca să progresce și ea împreună cu celelalte instituțiuni naționale, cauza este că împregiurările nu ne au iertat să o facem.

Statistica comparativă a finanțelor în diferite state.

Comparațiunea este mijlocul cel mai sigur și serios pentru a judeca starea unui stat. Într'adevăr, prin comparațiune, făcută după toate regulile științei, se poate vedea și precisa exact locul, ce un stat ocupă în familia statelor; se pot vedea relativ bunurile ce are și neajunsurile de care suferă.

D. Iulie Kuntze, profesor la Universitatea din Pesta, a făcut un asemenea studiu comparativ asupra finanțelor diferitelor state, luând ca punct de plecare bugetele pe 1881.

Recomandăm acest studiu serioasei atențiuni a cetitorilor, vom reamusa aici părțile lui cele mai interesante.

Chielțuluale în comparare cu populațiunea. Chielțuluale ordinare și ekstraordinare, împreună cu dobânzile datoriei publice se ură; în Engiltera, la 840 milioane florini; în Francia, la 1,100 milioane; în Austria la 460 milioane fl.; în Ungaria la 300 milioane fl.; în Rusia la 720 milioane, în Germania (afară de statele singurcate) la 280 milioane fl.; în Prusia, la 450 milioane fl.; în Italia, la 570 milioane fl.; în Spania la 630 milioane fl.; în Suedia și Norvegia, la 35 milioane fl.; în Turcia (esercțiul 1876) la 220 mil.; în Belgiu, la 116 mil. fl.; în Olanda, la 103 mil.; în Bavaria, la 112 mil.; Saxonia la 21 mil.; în Vürttemberg, la 26 mil. fl.; în România la 48 mil. fl.; în Portugalia la 75 milioane florini; în Elveția, la 25 mil. fl., fără chielțuluale cantoarelor; în Grecia la 23 mil. fl.; în Serbia la 10 mil. fl.; în Muntenegru la 1/3 milion fl., și în Statele- Unite la 520 mil. fl.

Comparând chielțuluale cu cifra populațiunii acestor state, găsim po-

stanțe reșinoase, ne probază că ceara națională este bătută întocmai ca și țuica de basamaclu ovrrese.

Tablouri de Pictură. S'a diș de mult că românii au o deosebită aplicațiune în artele plastice, în pictură deja avem astăzi pictori de o reputețiune netăgăduită.

Tablourile espuse aci în expoșițiune ale pictorului S. Vasilescu, sânt dacă nu o raritate, dar totuși de o valoare deosebită; tonul colorilor, umbrele genul în care sânt escutate ne atrage atențiunea fără voie.

Ne pare rău că în programa expoșițiunii nu s'a prevădut a se promona și produțiunile pictorilor Români.

Argintăria. Nu putem trece sub tăcere și această artă, mai cu osbire ca, un argintar din Pitesci, d. Ștefa Avrămescu, este un specialist distins în arta sa. Cei ce voesc a fi români cu inimă, să caute a nu ocoti nici o dată pe artiștii de un sânge cu ei.

Pălărieria. De ce se nu adresașm un cuvânt de mulțămire frățească, celor doi pālărieri români din Pitesci, cari

se ocupă de asimeni flori divine, ca să le incuragezie?

Fără de a fi tacaști de fanfaroni, Argeșienii au dreptul să pretindă că natura i'a favorizat în privința genielor învățătoare și a talentelor artistice. Simbolul perfecțiunii în artă, mădăștirea lui Manole, este un ticle de drept istoric în cultura artelor; Argeșienii dar să caute a sustinē cu demnitate onoarea națională.

Cultura stupilor de albine. Regiuăa muscelor este regiunea predilectă a albinelor. Aveam noi la munte stupine mari, populate, făceam un înșin negoț cu miere și cu ceară; esportam cantități mari din produțiunea apiculturii în orient; dar dela un timp înainte, de când adecă, liveșile s'au arat și lâcomia cătră cultura cerealelor s'a întefit neconcentit. (Astă di) cultura albinelor este ca și căduță. Abia am vădut două oleile expoșițiune, puțină și urată ceară, pe care o bānuim a fi estrasă și aceea din boștină.

Lumânările noastre făcute mai mult din parafină și din alte sub-

porațiunile următoare: în Franția, de fie-care locuitor, florini 50—40; în Engliera, 24—26; în Olanda, 23—24; în Bavaria, 20—21; în Belgiu, 20—21; în Grecia, 20—21; în Italia 20—21; în Spania, 19—20; în Austro-Ungaria, 18—20; în Austria în particular 19—20, în Ungaria 18—19; în Portugalia, 17—18; în Prusia, 14—17; în Danemarca, 12—13; în Saxonia, 10—11; în Suedia-Norvegia, 10—11; în Statele-Unite ale Americii 10—11; în România, 9—10; în Rusia, 8—9; în Serbia 6 fl.

Oștirea și datoria publică în comparare cu populațiunea. Cheltueile administrative luate într-un sens larg, adevădat împreună cu cele pentru armată și pentru datoria publică, se ucră în Engliera la 90%, din totalul cheltuielilor; în Franția, la 85 la sută; în Rusia, la 84%; în Italia, la 80%; în Austria, la 74%; în Ungaria, la 71% ^{*)}; în Elveția, la 70%; în Germania, la 66%; în Belgiu, la 60%; în România, 60%; în Prusia, la 52%; în Bavaria, la 44%; și în celelalte state mici din Germania, 30—42%.

Dar adevărata valoare a totalului cheltuielilor nu se poate aprefia decât esaminând elementele din care se compune. Procedând după această sistemă ajungem la următorul rezultat: Cheltueile pentru lista civilă au fost cele mai ucrate în Rusia, adevăd 10 milioane și cele mai mici în Elveția adevăd 6000 florini. În Austro-Ungaria, cheltueiala aceasta e de fl. 9,300,000.

În cheltueile făcute cu Parlaamentele, Ungaria ocupă locul al doilea, cu 1,200,000 florini, și nu e întrecută decât de Franția, care cheltuește 4,600,000, pe când celelalte State cheltuește mult mai puțin. Engliera cheltuește 900,000 florini, Austria 650,000, Italia 800,000, Prusia 650,000.

Pentru afacerile streine, Engliera cheltuește 6,800,000 florini, Franția 5,200,000, Austro-Ungaria și Rusia 4 milioane și Germania 3,500,000.

Cheltueile armatei în comparare cu populațiunea. — Cheltueile făcute pentru armăe militare se ucră, în Franția, la 310 milioane florini. adevăd 8 florini de locuitor; în Engliera, la 280 milioane florini, adevăd 8 florini de locuitor; în Rusia, la 240 milioane, adevăd 3% de locuitor; în Germania, la 215 milioane, adevăd 4% de locuitor; în Austro-Ungaria, la 124 milioane florini, adevăd 3% fl. de locuitor; în Statele unite, la 100 milioane fl., adevăd 2% de locuitor; în Italia, la 97 milioane, adevăd 3% fl. de locuitor; în Spania, la 62 milioane, adevăd 3% fl. de locuitor; în Olanda, la 32 milioane, adevăd 7% fl. de locuitor; în Belgiu, la 17 milioane, adevăd 3 fl. de locuitor; în Danemarca, la 8 milioane, adevăd 4 fl. de locuitor; în Elveția, la 6 milioane, adevăd 2% fl. de locuitor; în România, la 16 milioane, adevăd 2% de locuitor.

Costul unui Soldat. — În timp de pace, întreținerea unui soldat costă mai mult în Engliera, adevăd suma de 700 fl. pe an; în Franția 460 fl.; în Germania, 445 fl.; în Rusia 260 fl.; în Belgiu, 420 fl.; în Austro-Ungaria, 360 fl.; în Italia, 350 fl.

Cheltueile pentru armată se ucră în Engliera, la 33% din totalul cheltuielilor generale; în Rusia la 32% în Franția la 26%, în Spania la 26% în România la 16%, în Austro-Ungaria și în Italia la 20%, în Belgiu la 17%.

Datoria publică în comparare cu populațiunea. — Cât pentru datoriile publice, ele se ucră — în exercițiul 1880—81, în cifre rotunde: în Franția la 10,500 milioane fl. producând o dobândă de 480 milioane,

adevăd 13 fl. de locuitor; în Engliera la 7500 milioane, dobândă 300 milioane, adevăd 9 fl. de locuitor; în Spania, la 5000 milioane, dobândă 100 milioane, adevăd 6 1/4 fl. de locuitor; în Rusia la 4,600 milioane, dobândă 200 milioane, adevăd 3 fl. de locuitor; în Italia, la 3900 milioane fl., dobândă 190 milioane, adevăd 7 fl. de locuitor; în Austria, la 3,400 milioane, dobândă 136 milioane, adevăd 6 1/2 fl. de locuitor; în Ungaria la 1,660 milioane fl., dobândă 95 milioane, adevăd 6.1 fl. de locuitor; în Germania, 2500 milioane, în Turcia 2800 milioane, interese 160 milioane, adevăd 10 fl. de locuitor; în Prusia, 1000 milioane, dobândă 40 milioane adevăd 1 1/2 fl. de locuitor; în Olanda, la 900 milioane, dobândă 30 milioane, adevăd 7 1/2 de locuitor; în Bavaria, la 600 milioane dobândă 26 milioane florini, adevăd 5 florini de locuitor; în România, la 240 milioane florini, dobândă 18 milioane fl. adevăd 3 1/5 fl. de locuitor; în Suedia Norvegia, la 127 milioane florini, interese 10 milioane, adevăd 1 1/2 fl. de locuitor; în Danemarca, la 100 milioane fl., interese 1 1/2 milioane adevăd 2 1/3 fl. de locuitor; în Statele-Unite la 4000 milioane, interese la 130 mil. fl. adevăd 1 1/3 do locuitor, în Grecia la 140 mil. fl.

Veniturile în comparare cu locuitorii. În exercițiul 1880/81, veniturile se ucran în Engliera, la 830 milioane florini adevăd 23.53 de cap; în Franția, la 1280 milioane fl. adevăd 30 fl. de cap; în Austro-Ungaria 660 milioane fl. (fără împrumuturi), la 17 1/2 fl. de cap, (în speciale în Austria 380, în Ungaria 280 fl.), în Rusia la 640 mil. fl., adevăd 9 fl. pe cap.

Comparând cheltueile cu veniturile vedem că Spania, Rusia, Austria și Ungaria au de ordinar trebunță de împrumut pe fie ce an, pe când în celelalte State e echilibru și, în Statele Unite cheltueile trec cu 160 milioane peste veniturile.

Memorand

cătră Ilustratarea Sa D. Dr. Ioane Szabo, episcop gr. cat. al dieceei Gherlei, în privința convocării unui sinod diecesan mesteacat, pentru vindicarea mai multor rane ale bisericii gr. cat., făcute de provincia metropolitănată a Albei-Iuliei și Făgărașului, și resp. de dieceea Gherlei.

(Cremare.)

Concedem, credem, dar scim, că cauzele mai sus numărate și multe alte cauze politice au ajutat desertarea dela s. unire, au fost motoare; nu concedem însă și nu credem, să fi fost aceia cauza efficiens. Pentru ce nu? Pentru că nemunții au fost pe acel timp de 100 de ori mai apăsăți. Într'adevăr nu se poate pricepe, cum ar fi trecut în aceea biserică cu mult mai apăsăta cea mai mare parte a nuișilor mai puțin apăsăți, din motivul apăsărilor? Deci causa cea adevărată, cauza efficiens a părăsirei s. uniri, — ajutăată fără îndoială și prin îndemările lui Visarion, Sofroniu și Tunsul, prin causele politice enumerate mai sus, a fost neobservarea datinilor, a disciplinei și canoanelor bisericeii orientale; ba și călcarea în piciorare a a celorla în biserică unită; apoi succesiva micșorare a vieței patriarcale între lumeni și profirime (toe mai ca astădi), cari toate în cea neunită cu atât se observau cu mai mare scrupulositate.

4 Cum au putut veni ignorate discipline, așezămintele și canoanele bisericeii orientale care în biserică română orientală de ritul grec, unită cu biserică Romei și călute în piciorare dreptreile ei? Cum se putea întâmpla una ca aceasta astăzi, când se scie, precum s'a arătat mai sus, că s. unire cu biserica Romei s'a făcut numai ca să se a de puncte și cu impresă condiție, ca ritul, disciplina, așezămintele și canoanele bisericeii orientale de ritul grecesc să se observe și pe viitorii; când e nedisputaver,

că neobservarea acestor așezămintे, neobservarea constituțiunei de mai înainte produse atâtea împăcheri; când se scie, precum se arată mai sus, că din aceasta causă după moartea episcopului Ioane Giurgiu și sub marii episcopi Inocentiu Micul și Petru Paul Aron desertă dela s. unire cea mai mare parte a Românilor, și se reintorese biserică orientală neunită? Și cine poartă vina pentru acestea?

Unii, chiar și din ierarhia noastră mai înaltă — bărbați, cari voia a trece de mari constituționalisti — atribuite, și unii mai atribuesc și aruncă și astăzi vina pentru călcarea acelor instituții numai pe spinarea scaunului pontificiu român, eară alții pe a regimului politic.

Primul asert, adevăd învinuiea scaunului pontificiale roman, nu o putem pricepe. Pentru că cum ar putea scaunul pontificiale călca în piciorare condițiunile de unire, puse de protopriării nostri cu ocaziunea primirei s. uniri și primite de acel scaun? Între atele, cum ar putea opri sau împedeca înțerea sinoadelor anuale eparchiale și protopopesice, alegerea demnitarilor bisericesci și a proefilor, și răpi dreptul disciplinar, cari toate le au avut înainte de unire, ce se vede din colonaletele mai sus menționate ale principelui George Rákoczy din 1643 și dintre cari o bună parte a fost în un până la 1848? Cum ar putea face așa ceva scaunul pontificiale, când el spre a putea cuprinde în sinul iubiurii al bisericii cat., cât mai mulți creștini, fie de ritul latin, fie de cel grec, maronit sau armean, a manșinat și a demândat manșinerea datinelor respectivelor națiuni, cari datine atât slint de varie dela început și până astăzi, schimbându-se după țeri și ginți? Da; pentru că cine nu scie, e. vecinii Bosniaici, prin misa lor romano-cat. în limba bosniacă, alte popoară în limba și ceremoniile lor; așa, că există și în prezente mîsa meliolană sau după ritul stlui Ambrosiu în Italia, mozarabica în Spania scil. Cine nu scie, că Roma în cele esterne ale religiei au pururea o economie înțeleptă, că „Necessitate est, non ut omnes Latini, sed ut omnes catholici sint“ dimes papa Gregoriu XVI., și tot așa alți papi și alte concilii ¹³⁾.

Nu putem înțelega mai departe incalparea memorată a scaunului pontificiale, de oarece scim, că și în biserică apusună disciplin, ritul și alte usuri privitoare la afaceri esterne bisericesci au variat totdeauna după popoară, timpuri și împrejurări. Așa de e. în evul mediu în Spania căsătoria proefilor era „cel puțin tolerată.“ ¹⁴⁾ Chiar astăzi scaunul pontificiale al Romei concede Maroniților și Melchior din Siria, ca proefilor ajuși la veduire, dacă capii lor bisericesci pot arăta cause gravi pentru a 2-a căsătoria a veduviților, și poată păși la a doua căsătoria. ¹⁵⁾

Apoi ce atinge participarea seculiarilor la crearea funcționarilor bisericesci, scim, că aceea și în biserică occidentală a existat și modul ei așiderea a fost și este foarte variate. Așa alegerea apostolului Matia în locul lui Iuda vîndătorului, adunarea creștinilor o decise prin tragere la sorți ¹⁶⁾ Unii papi ai Romei fură aleși prin acclamarea poporului. La noi în fosta dieceea a Făgărașului, ce a cuprins în sinul său întreaga Transilvania și părțile Ungariei fost încorporate cu aceasta, susta încă dreptul de alegere după care au și participat toate tracturile protopopesice și la ultima alegere a arhiepiscopului și metropolitului din Blaj. Tot acolo până la 1848 a fost în us alegerea proefilor prin popor, au sistat în vigoare scaunele protopopesice, care erau foruri disciplinare pentru toate fețele bisericesci din resp. protopopiate și totodată judecătorie de 1 istați în afaceri matrimoniale, împedecându-le aceea în trecut scaunul pontificiale? Ba.

Dar ce poștine a luat scaunul apostolic al Romei față de sinoadele mesteacate? În sinoadele, ce se ținură în metropola gr. or. a Ardealului la a. 1697 și 1700, convocate și celebrate, cel dintăiu sub presi-

diul metropolitului Teofil, car al doilea sub a lui Atanasie, afară de protopopi și profoi a luat parte o multime de lumeni. Deci au fost sinoade mesteacate, și acele adusă deciziuni nu numai în obiecte, ce se ținu de afacerile materiale ale biserice sau de cele timporane, ci chiar în cestioni privitoare la adevărurile fundamentale sau dogmatice; deciseră adevăd a primi unirea cu biserică Romei. Și scaunul roman nu face nici o excepțiune, nu dubită un moment a primi de valida declaratiunea de aceea sinoade mesteacate făcută chiar în obiecte dogmatice, rituali și înțetore de dreptul canonic. Cum ar dubita dar, cum ar pute dubita a privi de valide atari hotărâri, ce ar atinge obiecte materiale de ale biserice, precum întreținerea proefilor fundaziunile, crescerea junimei și chiar a clericilor, și multe altele? Cum ar putea împedeca înțerea sinoadelor pure proefesci, și mesteacate, când e cunoscut din istorie, că chiar pe acel timp, când sau ținut s. unirea sinoade mesteacate în Transilvania în biserică română de ritul grecesc, s'a ținut și marele sinod mist al Maroniților Siriani?

Apoi oare n'au fost tocmai așa sinoade mesteacate așa numitele capitulări ale Francilor în evul mediu, practicate mai în tot apusul catolic? Și ce alta a fost și în biserică orientală, p. e. în Moldova și Muntenia soborul mare al țerei, în carele se aduna Domnul, boerii cei mari și cei al doilea, apoi metropolitul, episcopi, archimandritii, egumenii și alți profoi de capacitate spre a decide în afaceri atât politice cât și bisericesci? Eară acest us constituțional, purtat de mai genuin spirit al creștinismului, î întemplină la frații români de peste carpați, din timpuri imemorali, așa căt nu vom greși deducându-l chiar dela creștinarea ginței noastre. ¹⁷⁾ Înțotmai și în gisele capitulării, episcopi și alți bisericiani frontași cu seculari mai de frunte coadunați decideau împreună afacerile civile și eclesiastice esterne ale țerei respective; cară în cestioni pure dogmatice archipăstori și alți bisericiani se retrăgea și se constituia în camera separată, avînd de a decide în de aceste nu mai ei siguri, fără concursul seculiarilor. Dar ce se mergem așa departe, când esemplu l' avem la noi a casă, dinaintea ochilor nostri? Da; pentru că oare care congrese romano-catholici din Transilvania cari pertractau despre bunurile, fundaziunile crescerea junimei și alte afaceri esterne ale celei biserice, ce sunt alta decât sinoade mesteacate, căror e subordonată comisiunea catolică, asemenea mesteacate?

Deci înțerea sinoadelor mesteacate e instituițiune și nici calvinească nici schismatică, precum le plăcea unor prelați ungerici de ai nostri o a nubi, ci este procesă catolică. Dela dinna și huară protestanții praca lor de „fögyházi tandok“ și „zsinat“, cari le țin totdeauna de odată, unul avînd de a pertracta afacerile bisericeii comunităților și bisericianelor, eară celalalt celea de ale creștinii.

Mai insistînd încă asupra acestei ponderose chestiunii, întrebăm: au nu e participare laică în afaceri bisericesci destul de delicate, când Majestatea Sa imperatori și regele nostru neavînd nici măcar ordinele s. de lectorii ori acolit, denumesc episcopi și în Cisilvania, unde nu e rege apostolic? Și nu e oare și mai delicat lucru, când cutare patron fie catolic fie protestant au chiar jidan, denumesc canonic și parochi Oare nu e participare laică, când cetățeni din Cluj de religioana rom. cat. neconturbaji de scaunul pontificiale, și aleg pe parochi săi ce cu atât e de mai mare însemnătate, cu cât parochii lor aceea prin alegere devin totodată și canonicii în respectivul capitu de Alba-Iulia?

Cătră aceste se mai poate adauge răspunsul, cel dete în a. 1815 uncul apostolic din Viena, Fulcionelli, unor bărbași ar. deleni și anume lui George Bariș, Demetriu Moga, Alexandru Bohățel, Gabriele Man și Vasilii Butean, cari i adressare un memo-

¹³⁾ Papa Gregoriu XVI. § I. Sirmondi.

¹⁴⁾ Vezi respectiva bulă papală la G. Papp-Szilagy, Eschiridium juris canon. eccl. orient. cult., M-Vardanii 1862.

¹⁵⁾ Papt. apost. c. I. et; și despre alegerea celor șapte diaconi, Papt. apost. c. VI.

¹⁷⁾ Veși a. o carton de judecăt de la print. Mateiu Băsrărd din 1683 (la A. Tr. Laurian și Nic. Băleescu Magazin Ist. pentru Dacia București 1846-47, t. I, pag. 206.) și alte asocimii din domnia ma a fie cărui principu moldo-om. (scotici, și la Mich. Găgălieanu. Cronicele Românilor, București 1893-72.)

^{*)} Va se diecă în Austro-Ungaria 1450% Red.

rand în privința încreier sînoadelor mosto- cate. ¹⁵⁾ Care fu în respectul acestora res- ponsul nunciului? „Jus habetis.“ dișe e prealudațiilor seculari, și cum că scaunul pontifical nici când n'a împedit încreie- rea unor asemeni adunări spunînd și acea, că chiar și în ducatul Austriei se în con- vînțuri mostecate în afaceri bisericesti și vedînduse a avea unii scrupuli numai în privința numerei. Și ce response fericit metropolit Silușiu în reprezentața sa din 24 Aprilie 1865 și sub Nr. 358 asteruță nomenclaturii nunciului, la o scrisoare a acesteia, prin care asta cere desluciri la memoran- dul susținerii de mai sus numiții bărbați? A recunoșterea dreptul lunilor de a partici- pa în sînoadele mostecate, spre a se conș- vatău despre cele timpurane ale bisericei.

În urma s'ă amintim oare faptele su- mului pontifice român de astăzi Leone XIII care vedînd și nepotînd suferi încălcările libertății și ale drepturilor bisericeii catolice în amărăciunea sufletului se nu numai se plînge cu lacrimile de sînge ale mătușito- riului nostru Is. Cristos, ofînd: „Doamne de se poate, s'ă treacă pocalul acesta. dela mine“ ci concede indulgențe demandî pe- nitenția și a se face rugăciuni, pentru că Atoptintele cu puternica sa mână s'ă aperse și scutească libertatea bisericeii catolice con- tra tuturor atacurilor drepturilor ei? Po- terem-am oare, ca catolici adevărați, măcar numai presupune despre beatitatea sa fără de al stigmatiza chear de fariseu, că beati- tatea sa de o parte plîngîndu-se pentru călcarea libertății și a drepturilor bisericeii catolice universale, de altă parte în același timp aproba încălcările libertății și drep- turilor bisericeii noastre gr. cat. din Ardeal avute și condiționate cu ocaziunea primirii s. uniri? Nu, și de trei ori nu!

Cum stăm înșe cu a două așeriune că adecă guvernile politice au pus și pun piederce exercitării drepturilor autonome constituționale ale bisericeii noastre gr. cat.? Se scrutăm și se vedem și valoarea ace- stui asert.

Prea bine scim, că începînd dela regi- mele imperatului Leopold I până la fișele guvernului imperatului și regelii apostolic Francisc I. toate regemele au fost neamice constituționalismului preste tot; prin umare neamice și constituționalismului bisericeii. Sub dișele guvernare suferită și bisericele protestații în Ungaria și Transilvania, su- feri și biserica noastră română gr. cat. mai mult decăt toate înșe (ea gr. or. neamită din Ardeal. Scim înșe de altă parte și acea că sub sistema de astăzi neamic altem- tutor drepturilor naționalității negamehre se organiza pe base constituționale toate bisericele din Transilvania neimpedecate de nici un regim de sub acesta sistemă. Așa cea rom. catolică, cele protestații, (înca chiar și cea mosalică) și decăt toate mai coreș- panduntori geniului poporului, cea română gr. resărătiată.

Aceste două adî toate bisericele se gu- vernă constituționalmente, afară de a noas- tră, de cea gr. cat. carea nici când n'a fost așa de nedușită, că dela redicarea me- tropoliei gr. cat. române și a episcopiei de Gherlei și a Lugojului încoace; care au des- ciliare acea parte, carea mai înainte se fi- nede de diecesa Făgărașului. Pentru că mai înainte, chiar și pre timpul celor mai ab- solutivice regeme politice, înca se fișea mă- car în când în când câte un sînod dieces- san, avcam sînoade protoposice, ne bucar- am de dreptul de a ne alege pre episc- pul nostru și comuncle pre proșii sei, s. a. Toate acestea sînt astăzi, dureri! inguram și mai de tot afoacate.

Și poate s'ă arunca viată acestor apă- sări și împilării numai pre regemele politice și ales pre cel din presente? Poate-s'ar oare măcar presupune, că regemele de oare, sub care se organiza constituționalmente bisericele tuturor celor-alalte confesiuni, chiar și a Jidanilor, numai organizații bisericeii noastre se pună pedece, și așa dintre toate

popoare-le patriei numai prosperarea Ro- mânilor gr. cat. s'e o stavilească în cale? Nu putem crede, nu putem nici măcar pre- supune una ca aceasta.

Întădever' una ca aceasta nici chear Majestatea Sa domnitoriul n'ar concede-o Majestatea Sa, care pentru prosperarea bi- sericeii noastre conese grațios relievarea metropoliei gr. cat. române și întemeierea episc- opiei de Gherlei și a Lugojului. Nu ar pot' concede M. Sa una asemenea aspirare; căci acea ar însemna a pedepsi pre Românii gr. cat. din Transilvania și părșile Ungariei pentru faptul, că strămoșii lor au primit s. unire cu biserica latină la a. 1701 la indem- nul Majestatei Sale, imperatului și regelii Leopold, I. strămoșul glorios al domnitori- ului de adî; care strămoșii ai Românilor de nu ar fi primit unirea, astă-di strănepoți ar aparține bisericeii orientale neamite și că atari s'ă bucură de cea mai frumoasă co- nstituțione bisericească. Scourt: așa ceva ar însemna, a pedepsi pre strănepoți pentru loialitatea și nețermurita încredere a stră- moșilor în intențiunile părintesii ale augus- ticei case habsburg-lotaringice, ce nu se poate concede.

Afară de acea capetele înconrate și toate guvernile statelor mai civilizate veniră în urmă la acea convingere, că absolutis- mul fișe acela politic fișe bisericee, e inamic culturii și înaintării intelectuali, și că un popor necult nici când nu e așa de capace de a se înavași și prin consecența de a supedita mijloacele de lipsă spre susșinerea statului, ca un popor cult. De acea în toate statele mai culte s'ă dat constituțione poli- tice civiilor statului, și li sa eliberat bise- ricile de sub omnipotența statului. Deci mult roșita aksioma moderna: „Biserica liberă în stat liber.“ Acum înșe pot' s'ar oare presupune, că monarchia austro ungurească, unde toate bisericele se bucură de drepturi constituționale în interesa statului, numai față de Românii gr. cat. se voacă a face una așa de injurioasă și pentru amîndue părșile vătămătoră excepție? Nu și ca- rășii nu!

Deci pentru călcarea datinelor, drep- turilor și canoanelor bisericeii noastre române unite din Transilvania și părșile Un- gariei — avute și folosite nu numai înainte de unire nevătămte, ci și după aceea mult timp, și până la redicarea metropoliei nu- me pre rînd și în parte ciugărite, eără de atunce mai de tot nădușite, — nu se poate arunca vina, nici pentru trecut nici pentru presen- te pre scaunul pontifical roman, eără pre regemele politice în trecut numai în o parte, în presențe doară nici decăt.

Poate că rîul acesta e una conse- cență a s. uniri; apoi și în trecut mai vechiu ar fi fost culpabilii pentru dînsul și demitarii nostri bisericeii; era dela 1848 și deslinția dela 1863 încoace călcarea aceas- tiva sine singur numai dela unii dintre pre- sîșiele sale. Întrădever' ce vedem îndată la legașul unirei? Vedem că neghina, ce dupa 150 de ani năduși holda de tot, se seamînă înca în primul sînod ținut în interesul pri- mieri s. uniri, în sînodul din Februarul 1697. În acesta după primirea și subscrie- rea actului despre acceptarea unirei, în se- dișina a III. Metropolitul Teofil face propu- nere, că prin o reprezentație îndreptăndă către Majestatea Sa, s'e se petiționeze, că proșii s'ă depîndă și s'ă se dispună de episcop eărănu delaieica până acum.¹⁶⁾ Est mod acela Metropolit, care- la propus în sedința I. primirea unirei pre lângă garantarea datinelor, disciplinei canonicе și a drepturilor bisericeii orientale scl., după căteva fișe îndată în a III se- dișina și aspiră: se i se dea facultate, că preșința sa s'e pot'ă călca acele drepturi. (Va urma.)

Varietăți.

* Diua onomastică a M. S. imp. și reginei Elisabetha s'ă serbat aci Duminecă cu îndatinatele solemnități bisericeii.

* (A eșit de sub presă): „Regulamintul așeriilor interne ale Re-

gimenii învățătorilor gr. or. din distric- tul Sibiuului și ale despărțimintelor ei.“
Prețul unui exemplar 10 cr. v. a. Se poate căpeta la Presedintele Reuniuni- nei, prof. Simeon Popescu.

*(Comisiunile didactice)
alese de adunarea generală a Reuni- uniei învățătorilor gr. or. din distric- tul Sibiuului, și anume: 1. Comisiunea pentru censurarea cășilor de cetire (C. Hambășan. N. Ivan, V. Iosoff și I. Popa), 2. Comisiunea însărcinată cu censurarea manualelor de geografie (corpul învățetoresc din Sălăște, V. Iosoff și D. Lazar), 3. cea pentru cen- surarea manualelor de comput (prof. D. Comșa și corpul învățetoresc din Sălăște) — sînt convocate pe Vineri 12/24 I. c. la întrunire în locuința președintelui Reuniunii.

* (Un case interesant de cură.)
Ioan Iosif Bena născut la anul 1812 în Pianul de jos, căsătorit în Româ- ni în anul 1838, după ce și au perdut vederea ambilor ochi, a fost adus de ruedele sale din Pianul de jos spre al cura medicul din Sebeșul dl. Dr. Krass- ser, care după ce s'ă convins despre perderea vîzului, trecută de 2 ani de zile, a întreprins cura ochilor cu pacien- tul, și în timp de 6 zile l-au curat în căt pacientul s'ă dus cu vederea curată și foarte mulșămit.

Loterie.
Sămbătă în 18 Noevmre n. 1882.
Vina: 15 14 57 55 68
Timoșoara: 30 88 81 61 66

Bursa de Viena și Pesta
Din 18 Noevmre n. 1882.

	Viena	B-pesta
Renta de sur ung. de 6%	119 30	119.-
Renta de sur ung. de 4%	85.75	85 60
Renta de hărtie	84.60	84 60
Împrumut d'rumurilor de fer ung.	134.25	133.50
Oblig. de stat dela 1876 de ală drumul de fer orient ung.	89.50	90.-
Îl emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung.	130.50	109.50
Oblig. de fer orient ung.	94.50	94.50
Obligățiunile de respempara- rez sîntimentali.	99.-	99.25
Obligățiunile ung. en clausă de sorșie	95.50	97.25
Obligățiunile urbariale temeșane.	97.50	98.25
Oblig. de stat dela 1876 en clausă de sorșie	97.50	97.25
Obligățiunile urbariale transilvane.	98.25	98.25
Obligățiunile urbariale croato-sla- vone.	98.25	98.-
Obligățiunile ung. de respempara- rez diecimile de vin	99.-	96.50
Sorșii unguresci en premii.	116.75	116.50
Sorșii de regulare „Fasi“	108.50	108.75
Datorie de stat austriacă în hărtie	76.65	76.50
Datorie de stat anstr. în argint	77.20	77.70
Renta de sur austriacă	94.-	94.75
Sorșii de stat dela 1850	130.-	130.50
Acțiuni de bancă austro-ung.	831.-	833.-
Acțiuni de bancă de credit ung.	285.-	285.-
Acțiuni de credit aust.	293.70	293.-
London (pe politica de trei luni)	119.20	119.20
Serșii fonciari ale institutiunii „Albina“	—	100.-
Argint	5.68	5.67
Gălniu	948 1/2	9.49
Napoleon	—	58.50
100 marce nemșeci	—	58.50

Nr. protop. 289. [292] 1—3

CONCURS.

Pentru posturile învățetoresci la scoalele confesionale gr. orientale din protopresbiteratul Mediasului, se eșcrie concurs cu termin până în 20 Noevmre 1882.

1. Hașag cu salariu anual de 100 fl. v. a. 70 pâni, lemne, și cartier.

2. Buzdu cu salariu anual de 150 fl. v. a. lemne și cartier.

Doritorii de a concurge la aceste posturi au a-și așterne cererile lor in- structe în sensul statutului organic, și al regulamentului congresual din 1878 la subșcribul până la terminul susșcrit. Medias, 5 Noevmre 1882.

În conțelegere cu comitele bisericeii.
Dionisii Chendi m. p., adm. protop.

Nr. 282. [293] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea parohiei de a III-a clasă Măgura cu filia Toplița în protopresbiteratul Gioagiului I. se de-

chide concurs până la 5 Decemvre a c. st. v.

Emolumente sînt: porțiune cano- nică de 6 cară fîn, birul parochial din Măgura dela 80 familii a 1 fl., din filia Toplița dela 56 familii căte două ferdele cocuzur cu tules, și stole usuate, cari laolaltă computate în bani, dau un venit anual de 323 fl. 15 cr.

Concurenții au a-și substerne sup- pliele lor instruite după prescrișele statutului organic și regulamentului pentru parohii până la terminul sus- șindicat subșemnatului oficiu protopres- biteral.

Hondol, 5 Noevmre, 1882.

În conțelegere cu comitetul parochia- oficiu protopresbiteral gr. or. al Gio- agiului I.

Vasiuiu Pipos m. p., protopresh.

Nr. 810. — 1882. [291] 2—2

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de în- vătăreșul secundariu la școala grăni- țăreșă din Lisa cu salariu anual de 180 fl. și adecă: 50 fl. din fondul scolare, eără 130 fl. apoi cartier și lemne de foc dela comunitate.

Competenții s'ăși substernea pe- tițiunile proveđute cu diploma de calificățiune în ordine și alte docu- mente necesare până la 30 Noevmre oficial curinte la:

„Comitetul administrativ al fondului sco- larii al fostilor grăneri din regimentul român I. la Sibiu“.

Nr. 180 [291] 3—3

CONCURS.

Se eșcrie a doua oară cu termi- nul până la 15 Noevmre st. v. pen- tru întregirea următoarelor proșuni învățetoresci în protopresbiteratul gr. or. al M. Oșorheiului.

1. Petea de cămpie cu salariu de 230 fl., în rate lunare decursive.

2. Îclandul mare cu salariu de 200 fl., în rate lunare decursive cartier natural și grădina de legume.

Cererile concursuale instruite con- form legilor vigente sînt a se așterne oficiului protopresbiteral.

M. Oșorheiu 21 Octomvre 1882.

În conțelegere cu comitele parochiale.

Parteniu Trombișag de Betlen m/p., protopresh.

Nr. 6270 civ. 1882. [289] 3—3

Publicațiune.

Subșcribal tribunal reg. aduce la cunoș- cință, că cerîndu-se din partea conțelui de Ugra, Georg Haller, comasarea generală a hotarului comunei Dărloș, pentru pretractare se deșige terminul de 20 Decemvre a. c. la 10 oare a. m. în casa comunală din Dărloș. La aceasta se provoacă a se înfașșa toți cei interesați cu observarea, că cei ce vor lipsi se vor considera ca învoști cu comasarea.

Practarea o va conduce judele esmii, Szekeily Miklos.

Din sedința tribunalului reg. din Eli- sabetopolie ținută în 6 Noevmre 1882.

Nagy Lajos m. p., Butak m. p.,
președinte, notariu,

Nr. 6290 civ. 1882. [290] 3—3

Publicațiune.

Prin aceasta se aduce la cunoșcință, că în urma rugărei conțelui George Haller în contra tuturor proprietarilor din comuna Iđicu: pentru admiterea comasării în comuna Iđicu s'ă deșit cu termin pentru pra- ctarea diua de 21 Decemvre a. c. la 10 oare a. m. Practarea se va fișe în cancelaria comunală din Iđicu. La aceas- ta se provoacă a se înfașșa toți proprie- tarii interesați cu acea observare, că cei ce nu se vor presenta vor fi priviți ca învoști cu comasarea.

Din sedința tribunalului reg. din Eli- sabetopolie ținută în 6 Noevmre 1882.

Nagy Lajos m. p., Markovics m. p.,
președinte, notariu.

¹⁵⁾ Veși acest memorand de datul 25 Martie 1865 în originalul s'eu lat, în „Stionul rom.“ 1869, nr. 12 pag. 187.

¹⁶⁾ Veși Tr. Laurian, Documento istor., pag. 143.